

Aluekehityskeskustelujen valmistelutilanne

MYR § 47

Aluekehittämisen keskustelu on uusi valtion ja maakuntien yhteistyön elementti maakuntahallintoon siirryttäessä. Menettely sisältyy valmis-teilla olevaan aluekehitys- ja kasvupalvelulakiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö on ohjeistanut asiasta maakunnan liittoja kirjeellään 18.11.2017. Ohjeen mukaisesti maakunnissa ja ministe-riöissä käynnistetään lakiluonnoksena olevan aluekehitys- ja kasvu-palvelulain mukaisten aluekehittämisen keskustelujen simulointivai-he. Työ- ja elinkeinoministeriön antama valmisteluohje on erillisliit-teenä.

Erillisliite nro: 4

Ensimmäiset keskustelut käydään prosessia harjoitellen tammi-hel-mikuussa 2018. Kainuuta koskeva aluekehittämiskeskustelu käy-dään tammikuun 31. päivänä.

Keskusteluja varten valmistellaan laaja-alaisesti maakunnan kehitys-tä koskeva aluekehityksen tilannekuva. Tilannekuva kattaa alueen kehityksen kannalta keskeisiä osa-alueita kuten elinkeinoelämän ja työllisyyden tilanteen, ympäristön, hyvinvoinnin, saavutettavuuden, osaamisen ja alue- ja kuntatalouden. Jatkossa tilannekuvan julkisen talouden osioon tulee sisältymään myös maakuntatalouden tarkaste-lu.

Aluekehityksen tilannekuva on alusta maakunnan ja valtion väliselle vuorovaikutukselle ja sen valmistelusta vastaavat sekä valtio että maakunnat. Tavoitteena on, että tilannekuva tuo lisäarvoa kaikille valmisteluun osallistuville osapuolille ja mahdollistaa eri hallinnonalo-jen toimien alueellisten yhteisvaikutusten tarkastelun. Vuosittain päi-vittyvä tilannekuva voi sisältää eri osapuolien toisistaan poikkeavia-kin näkemyksiä. Tilannekuvan pyrkimys on lisätä ymmärrystä alue-kehittämisen kannalta keskeisistä kysymyksistä, nostaa näitä kes-kusteluagendalle sekä tuottaa tausta-aineistoa maakuntalain 13 §:n mukaisille neuvotteluille taloudesta.

Tilannekuvan konseptia on valmisteltu syksyn 2017 aikana. Työ on edelleen kesken, ja osana prosessia valmistellaan ensimmäinen ti-lannekuva loppuvuoden aikana. Kyse on harjoituksesta, jonka koke-musten pohjalta tilannekuvatyökalua viimeistellään seuraavia kier-roksia varten.

Ensimmäinen vaihe simuloinnin maakunnallisessa valmistelussa on aluekehityksen tilannekuvan valmistelu. Määrällisen tilannekuva-aineiston valmistelee TEM ja sen pohjalta maakunnat laativat ns. laadullisen tilannekuvan sekä neuvotteluesitykset. Ohjeessa asia on kuvattu seuraavasti:

"Maakunnat tekevät tarkastelua suhteessa alueiden kehittämisen painopistepäätökseen, maakuntaohjelmaan sekä alueen muihin strategioihin ja ohjelmiin. Analyysissä voi painottaa niitä osa-alueita, jotka ovat alueen kehityksen kannalta keskeisiä ja ajankohtaisia. Tällaisia teemoja voivat olla esimerkiksi positiivinen/äkillinen rakennemuutos tai voimakas maahanmuutto. Tilannekuvassa tulee nostaa esille sekä pidemmän aikajänteen kehitystrendejä että lyhyemmän aikavälin muutoksia, jotka edellyttävät toimenpiteitä lähivuosina.

Aineiston hallittavuuden kannalta on tärkeää, että dynamiikkatarkastelu on tiivis. Tilannekuvan laadinnasta vastaa maakunnan liitto ELY-keskuksen ja muiden mahdollisten sidosryhmien kanssa."

Neuvotteluteemojen valinnasta ja esityksien valmistelusta ohjeistettu seuraavasti:

"Tilannekuvan valmistelun yhteydessä sekä maakuntia että ministeriöitä pyydetään miettimään osaltaan tulevien aluekehittämiskeskustelujen asialistalle nostettavat asiat. Aiheiden tulee olla aluekehittämisen kannalta merkityksellisiä, poikkihallinnollisiin kokonaisuuksiin kytkeytyviä asioita. Aiheiden valinnassa tulee kiinnittää huomiota strategisen tason ilmiöpohjaiseen tarkasteluun – valittuja aihetta voidaan konkretisoida tarkemmilla kysymyksillä. Keskusteluaikaa on 2,5 tuntia, joten laajaa yhteistä käsittelyä edellyttäviä aiheita ei voida käsitellä kovin montaa."

Lopullisesti asialistalle nostettavat aiheet valitaan jatkossa ministeriöiden ja maakunnan yhteisessä valmistelussa. Maakuntien agendaesitykset pyydetään toimittamaan työ- ja elinkeinoministeriöön 12.12.2017 mennessä. Ministeriöiden agendaesitykset kuuden ensimmäisen maakunnan osalta pyydetään toimittamaan 12.12.2017 mennessä ja loppuja maakuntia koskevat esitykset 21.12.2017 mennessä.

Kainuun liiton elinkeinot ja aluekehitys –vastuualue koordinoi Kainuun neuvotteluaineistojen ja tilannekuvan valmistelua ja mm. maakunnan ennakointi- ja arviointiryhmä osallistuu tehtävään. Maakuntahallituksen kokouksessa 11.12.2017 päätetään Kainuun neuvotteluaiheista. Neuvotteluryhmän kokoonpano voidaan nimetä tammikuun kokouksessa.

Maakuntahallinnon käynnistyttyä aluekehittämisen keskustelut tulisivat olemaan vuosittain toistuva valtion budjetti- ja JTS-neuvottelujen valmisteluun liittyvä toimintamalli.

MYR sihteeristö kokouksessaan 4.12.2017 käsitteli asiaa ja merkitsi tiedoksi saamansa informaation ja päättää viedä asian maakunnan yhteistyöryhmän kokoukseen.

Erillisliite nro: 5 Maakunnan yhteistyöryhmälle toimitetaan 8.12.2017 versio Kainuun kehityksen laadullisesta tilannekuvasta. Tilannekuva on valmisteltu Kainuun liiton virastossa (elinkeinot ja aluekehitys -vastuualue) ja sitä ovat käsitelleet ja kommentoineet maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön jäsenet.

Maakunnan yhteistyöryhmälle esitellään Kainuun liiton (maakuntahallituksessa esillä 11.12.2017) neuvotteluagendaa koskevaa ehdotusta. Maakuntahallitus päättää lopullisen neuvotteluagenda muotouttua Kainuun edustajat 31.1.2018 pidettävään keskusteluun.

Lisätietoja asiasta antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan esitys:

Maakunnan yhteistyöryhmä merkitsee tiedoksi saamansa informaation ja evästää asian jatkovalmistelua.

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR):

Merkittiin tiedoksi.